

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

Методичні рекомендації
до практичних занять
з дисципліни

«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

*(для студентів 2 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня “бакалавр” напрям 6.050702 «Електромеханіка»)*

ХАРКІВ – ХНАМГ – 2012

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Історія української культури» (для студентів 2 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” напрямку 6.050702 «Електромеханіка») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. В. Жигло, Л. М. Жванко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 16 с.

Укладачі: В. В. Жигло,
Л. М. Жванко

Рецензент: канд. іст. наук, доц. М. В. Яцюк

Рекомендовано кафедрою історії і культурології ХНАМГ,
протокол № 3 від 18 вересня 2012 р.

Вступ

«Історія української культури» - дисципліна, спрямована на збагачення і розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців. Вона дає уявлення про етапи розвитку української культури, забезпечує розуміння системного зв'язку всіх складових культури – мистецтва, етнографії, матеріальної культури, наукового знання, усіх форм духовних цінностей, формує світогляд. Пізнання сутності та процесу розвитку культури має бути орієнтоване на формування таких якостей людини, як різнобічна освіченість, висока свідомість, моральність, вміння знаходити порозуміння з представниками різноманітних культур. Значення курсу полягає передусім у тому, що він формує науковий світогляд студентів, загальноосвітній, фаховий і культурний рівень майбутнього спеціаліста.

Основними формами вивчення дисципліни «Історія української культури» є лекції, практичні заняття та самостійна робота. Матеріал навчальної дисципліни спрямований на формування вмінь використовувати у повсякденному житті основні терміни та поняття історії української культури, застосовувати набуті знання для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур.

Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Історія української культури (2/72)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Культура давньої і середньовічної України (1/36 год.)

1. Поняття культури. Еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці.
2. Витоки української культури.
3. Середньовічна культура України (XIV –XVII ст.)

ЗМ 1.2 Нова і новітня історія культури України (1/36 год.)

1. Культура України Нової доби (XVII – поч. XX ст.)
2. Українські культурні традиції
3. Основні етапи розвитку української культури у XX ст.

План практичних занять

№	Зміст	кількість годин
1.	Поняття культури. Еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці.	2
2.	Витоки української культури	2
3.	Культура Київської Русі	2
4.	Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.). Загальна характеристика культурних процесів, освіта, книгодрукування, література	2
5.	Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.). Театр, музика, образотворче мистецтво	2
6.	Українські культурні традиції	2
7.	Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	2
8.	Основні етапи розвитку української культури у XX ст.	2
9.	Українська культура на сучасному етапі розвитку	2
	Усього	18

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль	
ЗМ 1.1 Тематичні тестування	30
ЗМ 1.2 Тематичні тестування	30
Підсумковий контроль	
Екзамен	40
Всього за модулем	100%

Критерії оцінювання роботи студента

За шкалою ECTS	За шкалою ВНЗ	За раціональною шкалою	Коментар
1	2	3	4
А	91-100 %	Відмінно	Студент виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому і ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Студент дав понад 90% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i> .
В	81-90%	Дуже добре	Студент виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

Продовження

1	2	3	4
С	71-80 %	Добре	<p>Студент виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але допустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.</p> <p>Студент дав понад 70% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i></p>
D	61-70 %	Задовільно	<p>Студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів з яких може усунути самостійно.</p> <p>Студент дав понад 60% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>

Продовження

1	2	3	4
E	51-60 %	Достатньо	<p>Студент виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.</p> <p>Студент надав понад 50% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i></p>
FX	26-50 %	незадовільно з можливістю повторного складання	<p>Студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу з дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до перездачі дисципліни.</p> <p>Студент дав менше 51% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i></p>
F	менше 26%	незадовільно, з обов'язковим вивченням курсу	<p>Студент не має знань зі значної частини навчального матеріалу; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал і потребує повторного вивчення навчальної дисципліни</p> <p>Студент дав менше 26% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>

Тема 1. Поняття культури. Еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці - 2 год

План:

1. Поняття культури.
2. Еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці.
3. Сучасне розуміння категорії „культура”, її сутність, структура та функції.
4. Культура світова та національна.

Поняття культури. Еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці. Сучасне розуміння категорії „культура”, її сутність, структура та функції. Культура світова та національна. Цивілізація та культура. Складники та етапи становлення української культури. Фактори, що вплинули на становлення української культури. Особливості української культури – гуманізм та фольклорне підґрунтя.

Під час підготовки до практичного заняття з теми головну увагу слід звернути на еволюцію поглядів на культури у європейській культурологічній думці, на сучасні тлумачення терміну «культура» та на типологію культур.

Опорні поняття: культурологія, матеріальна та духовна культура, світова та національна культура

Тематика рефератів:

1. Ментальність як феномен культури.
2. Проблема походження української культури.
3. Культурологічна думка ХХ ст.

Питання для самоперевірки:

1. Чим принципово відрізняються поняття «природа» та «культура»?
2. Назвіть та поясніть функції культури.
3. Що таке духовна та матеріальна культури?
4. Як пов'язані національна та світова культури?

Тема 2. Витоки української культури

План:

1. Проблема походження української культури.
2. Стародавні археологічні культури на українських землях. Трипільська культура.
3. Міфологія української землі. Язичництво.

Найдавніші археологічні культури на теренах України. Виникнення первісного мистецтва та його особливості. Трипільська культура та її роль в становленні української культури. Найдавніші протоміста Європи. Культури бронзового віку. Кіммерійці та скіфи на території України. Язичництво як світоглядна та культурна система. Стародавня культура східних слов'ян. Побут, звичаї, релігійні вірування. Основні етапи розвитку старослов'янської

культури. Міфологія східнослов'янських племен. Мистецькі набутки слов'ян. Особливості писемності. Античні історики про слов'ян та їхню культуру.

Під час підготовки до заняття основну увагу слід звернути на причину виникнення духовної культури, її первісні форми та еволюцію у дослав'янській період української історії.

Опорні поняття: археологічна культура, первісні релігії, «палеолітична Венера», архантропи, язичництво, шаманство

Тематика рефератів:

1. Первісні форми релігії
2. Трипільська культура
3. Культура античних міст-колоній півдня України
4. Культура кочових іракомовних народів

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть характерні риси первісних релігії
2. Характерні риси трипільської культури
3. Дайте порівняльну характеристику культури іракомовних народів та греків північного Причорномор'я

Тема 3. Культура Київської Русі

План:

1. Київська Русь — якісно новий етап у розвитку слов'янської культури.
2. Християнізація — рушій нового культурного процесу.
3. Виникнення слов'янської писемності. Школа, освіта в Київській Русі.
4. Розвиток давньоруського мистецтва.

Становлення і розвиток державності . Розвиток міст. Прийняття християнства. Церква та її роль у культурному житті Київської Русі. Монастирі. Виникнення слов'янської писемності. Освіта. Кирило та Мефодій. Школи. Бібліотеки. Книжна справа. Найдавніші літописи. Культова та палацова архітектура. Софійський собор, Десятинна церква. Фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури. Пам'ятки літератури (“Повчання дітям” Володимира Мономаха, “Слово о полку Ігоревім”). Ткацтво, килимарство та вишивка. Соціальні світи Київської Русі. Вплив Київської Русі на розвиток культури сусідніх країн.

Під час підготовки до заняття необхідно звернути увагу на якісні зміни в розвитку культури східних слов'ян після введення християнства як державної релігії у 988 р.

Опорні поняття: християнство, візантійський стиль, кириличне письмо, фрески

Тематика рефератів:

1. Роль християнства у розвитку давньоруської культури.
2. Візантійський архітектурний стиль

3. Освітня політика князя Ярослава Володимировича

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте етапи розвитку давньоруського письма.
2. Назвіть значення культурницької політики князів Володимира та Ярослава
3. Назвіть характерні ознаки візантійського стилю в образотворчому мистецтві.

Тема 4. Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.)

Заняття 1

План:

1. Суспільно - політичні та історичні обставини розвитку української культури.
2. Освіта і наука в українській духовності:
  - а) братські школи як осередки знань і національного духу;
  - б) Києво-Могилянська академія як духовний, навчальний та науково-культурний центр східного і південного слов'янства;
  - в) розвиток освіти на Слобожанщині. Харківський колегіум.
3. Виникнення і розвиток книгодрукування в Україні.

Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Поширення освіти серед населення. Перші слов'янські книгодрукарі (Ш. Фіоль, Вукович, Ф. Скорина, С. Дропан). Іван Федоров — український першодрукар (“Апостол”, Острозька Біблія та ін.). Церковно-літературні твори. Пересопницьке Євангеліє. Короткий Київський літопис. Розвиток науки, видання букварів, граматик. Братства та братські школи. Образотворче мистецтво, архітектура, музика. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Народні думи, історичні пісні. Кобзарство. Розвиток театру і драматургії.

Під час підготовки до заняття, зверніть особливу увагу на історичні умови розвитку культури України у зазначений період, встановіть, як політична ситуація впливала на духовне життя українського народу

Опорні поняття: полемічна література, братські школи, греко-католицька церква

Тематика рефератів:

1. Освітня політика П. Могили
2. Харківський колегіум
3. Характерні риси полемічної літератури

Питання до самоперевірки:

1. Назвіть характерні риси політичного становища України у зазначений період.
2. Охарактеризуйте релігійну політику польського та литовського урядів.
3. Встановіть характерні риси освітніх процесів в Україні

Заняття 2

План

1. Формування українського театального мистецтва.
2. Кобзарство як культурний феномен. Розвиток музичного мистецтва (Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель).
3. Джерела й основні риси українського бароко.
4. Меценатство в Україні (К.Острозький, Г.Гулевичівна, П.Могила, І.Мазепа).

5. Видатні діячі української культури: Ф.Прокопович, Г.С.Сковорода.

Реформування церкви та освіти, поширення гуманістичних ідей Ренесансу. Діяльність митрополита Петра Могили. Українське бароко, його національна специфіка. Ораторсько-проповідницька проза, мемуарно-історичні твори, козацькі літописи: Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка. Полемічна література. Д. Вишенський. Народні думи та пісні про визвольну війну. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Поширення хорового (партесно-хорального) співу. Бароко в живопису (М. Петрахович, І. Руткович), розвиток парсунного портрету і гравюри (О. Тарасевич, Л. Тарасевич, І. Щирський.) Особливості та пам'ятки барокової архітектури. Відновлення архітектурних пам'яток з бароковими доповненнями. Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи. Культура і мистецтво в Україні XVIII ст. Поява творів світського характеру в літературі та театральному репертуарі. Палацова архітектура. Розвиток освіти. Києво-Могилянська академія як вищий навчальний заклад, центр науки і культури. Створення колегій. Григорій Сковорода — просвітитель, філософ і поет. Архітектура й образотворче мистецтво (І. Григорович-Барський, Б. Меретин та ін.). Садово-паркове та ужитково-декоративне мистецтво. Вплив української культури на розвиток культурних процесів у Росії (С. Полоцький, С. Яворський, Ф. Прокопович).

Під час підготовки до заняття зверніть увагу на якісно нові риси, які були притаманні українській культурі доби бароко.

Опорні поняття: бароко, меценатство, козацьке бароко.

Тематика рефератів:

1. Мазепинське бароко
2. Просвітницька діяльність Г. Сковороди
3. Український вертеп

Питання до самоперевірки

1. Назвіть характерні риси бароко в Україні.
2. Назвіть характерні риси політики І. Мазепи у галуззі культури.
3. Назвіть основні напрямки українського театального мистецтва XVIII ст.

Тема 5. Українські культурні традиції

План:

1. Побут і повсякденне життя українського народу.
2. Українські духовні традиції.
3. Календарні свята та обряди українців.
4. Фольклор у становленні і розвитку української професійної культури.

Традиційне українське селянське господарство. Елементи патріархальних відносин. Інститути самоврядування. Зони селянських поселень, селянське житло. Традиційне житло міщан в Україні. Національний костюм. Козацький одяг. Система харчування. Поєднання християнських ідей з язичницькими віруваннями. Українська демонологія. Календарні свята та обряди: сезонне смислове навантаження свят. Регіональні особливості свят та звичаїв. Українська сімейна обрядовість. Фольклор як підгрунття української професійної культури. Гуманізм української культури.

Під час підготовки до заняття зверніть увагу на основні етапи формування української побутової культури, впливи на неї зі сторони інших народів.

Опорні поняття: народні свята, Великдень, вертеп, Пасха, фольклор.

Тематика рефератів:

1. Традиційні свята українців
2. Українська національна кухня

Питання до самоперевірки:

1. Назвіть українські традиційні свята.
2. Які ознаки прадавніх язичницьких релігій збереглися в українських традиціях?

Тема 6. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)

План:

1. Початок українського національного відродження.
2. Репресії царизму проти української культури.
3. Національно-культурний рух у Галичині
4. Розвиток українського мистецтва у XIX – на початку XX ст.

Просвітительські ідеї в культурі України. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. “Історія русів”. Поширення освіти, відкриття шкіл, народних училищ. Розвиток науки та філософської думки. Зв’язок народного та професійного мистецтва. Формування української класичної літератури. Творчість І. Котляревського, Т. Шевченка. Роль Харківського та Київського університетів. Кирило-Мефодіївське товариство. Діяльність М. Костомарова та П. Куліша. Внесок М. Лисенка в розвиток української музики.

Вплив складних політичних умов у другій половині XIX ст. на розвиток української культури: заборона українського книгодрукування, переслідування української інтелігенції тощо. Заснування у Львові культурно-освітніх товариств (“Просвіта”, “Наукове товариство ім. Т. Шевченка”), українських видавничих спілок. Харківський, Київський, Новоросійський університети як наукові центри.

Традиції та новації в українській культурі. Українська культура в європейському та світовому соціокультурному контексті. Криза просвітительського гуманізму та новітня ідеологія української державності. Українське мистецтво — формотворчий чинник української нації. Розвиток драматургії і театрального мистецтва. Театр корифеїв. Видатні актори М. Заньковецька, М. Садовський, П. Саксаганський. Загальна характеристика українського образотворчого мистецтва та архітектури, стилі міського та промислового будівництва. Український модерн. Творчість братів Кричевських. Стильові та жанрові особливості українського живопису. Творчість митців народницького реалізму М. Пимоненка, С. Світлославського, М. Івасюка, С. Васильківського, М. Самокиша, І. Їжакевича, І. Труша. Творчість митців, орієнтованих на новітні європейські напрями (О. Мурашко, М. Бурачек та ін.). Г. Нарбут та його учні. Творчість українських митців — зачинателів нових течій у світовому мистецтві (О. Архипенко, К. Малевич, О. Богомазов, В. Пальмов, М. Бойчук).

Особливості розвитку літератури (І. Франко, П. Грабовський, М. Коцюбинський). Український неоромантизм (М. Вороний, Леся Українка); своєрідність українського експресіонізму (П. Карманський, В. Стефаник). Український авангард 1900–1910 рр. Групи “Молода Муза” (Б. Лепкий, П. Карманський та ін.), “Українська хата” (М. Вороний, Г. Чупринка та ін.). Футуризм у малярстві та поезії (В. Єрмолов, М. Семенко та ін.)

Під час підготовки до заняття зверніть особливу увагу на основні причини пожвавлення культурного життя України на початку XIX ст., нові явища у сфері освіти, обмеження розвитку національної культури України зі сторони імперських урядів.

Опорні поняття: національне відродження, романтизм, класицизм, народники, москвофільство, хлопомани.

Тематика рефератів:

1. Харківський гурток романтиків.
2. Українська університетська освіта XIX ст.
3. Діяльність Руської трійці.

Питання до самоперевірки:

1. Назвіть причини національного Відродження в Україні.
2. Дайте оцінку діяльності гуртка романтиків у Харкові
3. Охарактеризуйте розвиток української літератури XIX ст.

Тема 7. Основні етапи розвитку української культури у ХХ ст.

План:

1. Культура і духовне життя України в 1917–1920 рр.
2. Українська культура в перші десятиліття радянської влади: піднесення 20-х років і „Розстріляне відродження”.
3. Розвиток культури в УРСР в 40–80-х роках ХХ ст. Дисидентський рух.
4. Культурні надбання української діаспори.

Передумови розвитку культури і мистецтва. Створення Української Академії наук, наукові досягнення В. Вернадського, Д. Багалія, М. Кащенко, О. Фоміна та ін. М. Грушевський, його громадська і наукова діяльність. Література і театр у нових умовах мистецького життя. Видання журналів („Музагет”, „Мистецтво”, „Шляхи мистецтва”), збірників та альманахів („Троно”, „Буяння” та ін.). Створення мистецьких спілок: „Плуг” (С. Пилипенко, А. Головка, П. Панч та ін.), „Гарт” (В. Еллан-Блакитний, В. Сосюра, П. Тичина, М. Хвильовий та ін.) і груп: футуристів („Нова генерація”), неокласиків (М. Зеров, М. Рильський, П. Филипович, М. Драй-Хмара та ін.), символістів („Біла студія”), конструктивістів („Авангард”), пролетарських письменників (ВАПЛІТЕ). Досягнення в театральному мистецтві та кіно (Лесь Курбас, О. Довженко), театр „Березіль”, драматургія М. Куліша. Український мистецький авангард та його доля в 30-ті роки.

Наука та освіта, преса і радіо, театр і кіно, образотворче мистецтво під час війни. Створення нових вищих навчальних закладів і розширення мережі науково-дослідних установ у повоєнні часи. Розвиток науки і техніки. Акції, спрямовані проти творчої інтелігенції, вилучення з бібліотек книг українських політичних діячів і письменників.

Поява нових творів літератури і драматургії (А. Малишко, О. Гончар, М. Бажан, Остап Вишня та ін.). Творчість композиторів Г. Майбороди, С. Людкевича та ін. Особливості архітектури та образотворчого мистецтва повоєнних часів. Створення закладів професійно-технічного навчання для підготовки робітничих кадрів. „Шістдесятники” у боротьбі за національно-культурне відродження України. Посилення ідеологічного тиску та репресій, „чистка” редакцій газет, журналів, видавництв. Розвиток кіно і театального мистецтва (С. Параджанов, К. Муратова, Л. Биков, Н. Ужвій, Д. Гнатюк, Є. Мірошніченко та ін.). Розквіт музично-естрадного мистецтва (В. Івасюк, Н. Яремчук, С. Ротару, В. Зінкевич та ін.). Втрата національної своєрідності в архітектурі містобудування (масові житлові забудови). Традиції українського народного живопису у творах Т. Яблонської та В. Зарецького. Розвиток ужитково-декоративного мистецтва (вироби народних майстрів).

Основні поняття: українізація, «розстріляне Відродження», відлига, дисидентство, соціалістичний реалізм, пролеткульт.

Під час підготовки до заняття зверніть увагу на етапи розвитку української культури у ХХ ст., встановіть характерні риси кожного етапу.

Тематика рефератів:

1. Культурні процеси в Україні у роки революції 1917 – 1920 рр.
2. Українізація 1920-х років
3. Дисидентський рух в УРСР у 1960-тих – 1980-х роках.
4. Характерні ознаки соціалістичного реалізму.

Питання до самоперевірки:

1. Які характерні риси політики у галузі культури гетьмана П. Скоропадського.
2. Дайте характеристику процесу українізації 1920-х років.
3. Назвіть основні ознаки українського мистецтва радянської доби.

Тема 8. Українська культура на сучасному етапі розвитку

1. Національно-культурний розвиток України наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.
2. Освіта та наука в Україні у сучасну добу.
3. Література.
4. Музика, театр, кіно.

Під час підготовки до заняття зверніть на принципово нові риси, які притаманні сучасній українській культурі та на явище постмодерну.

Основні поняття: постмодерн, реабілітація

Тематика рефератів:

1. Українське законодавство у галуззі культури.
2. Сучасна українська література.
3. «Театр шоку» та його характерні риси

Питання до самоперевірки:

1. Назвіть основні законодавчі акти, які регулюють культурне життя в Україні у сучасну добу.
2. Що таке культура постмодерну?
3. Назвіть характерні риси розвитку театрального та кіномистецтва у сучасній Україні.

Список джерел та літератури

1. Попович М. Нарис історії культури України. – 2-е вид., випр. –К.: АртЕк, 2001. – 728 с.
2. Висоцький О.Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. – 130 с.
3. Історія української культури / За ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
4. Історія світової і української культури: Підручник для вищ. закл. освіти / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К.: Літера ЛТД, 2005. – 464 с.
5. Кордон М. В. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К.: ЦУЛ, 2003. – 508 с.
6. Культурологія: Уч. посібник / Автори – составители Власенко О.И., Зайончковский Ю.В. – Харьков: Парус, 2006. – 512 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні рекомендації

до практичних занять
з дисципліни

«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

(для студентів 2 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” напрям 6.050702 «Електромеханіка»)

Укладачі **ЖИГЛО** Володимир Валентинович
ЖВАНКО Любов Миколаївна

Відповідальний за випуск *О. Л. Рябченко*

За авторською редакцією

Комп'ютерний набір *В. В. Жигло*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2012 р., поз. 271 М

Підп. до друку 15.10.2012
Друк на різнографі
Зам. №

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,0
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4064 від 12. 05. 2011 р.